

Quick scan ecologie

De Leijen Zuid te Bilthoven

Quick scan ecologie

De Leijen Zuid te Bilthoven

Auteur P.J.H. van der Linden

Opdrachtgever Gemeente De Bilt

Projectnummer 13.115

Ingen September 2013

foto omslag het plangebied met grasveld en links de voormalige akker

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

Inleiding	4
Beschrijving	6
Waarnemingen	9
Analyse en advies	12
Conclusie	14
Literatuur	15

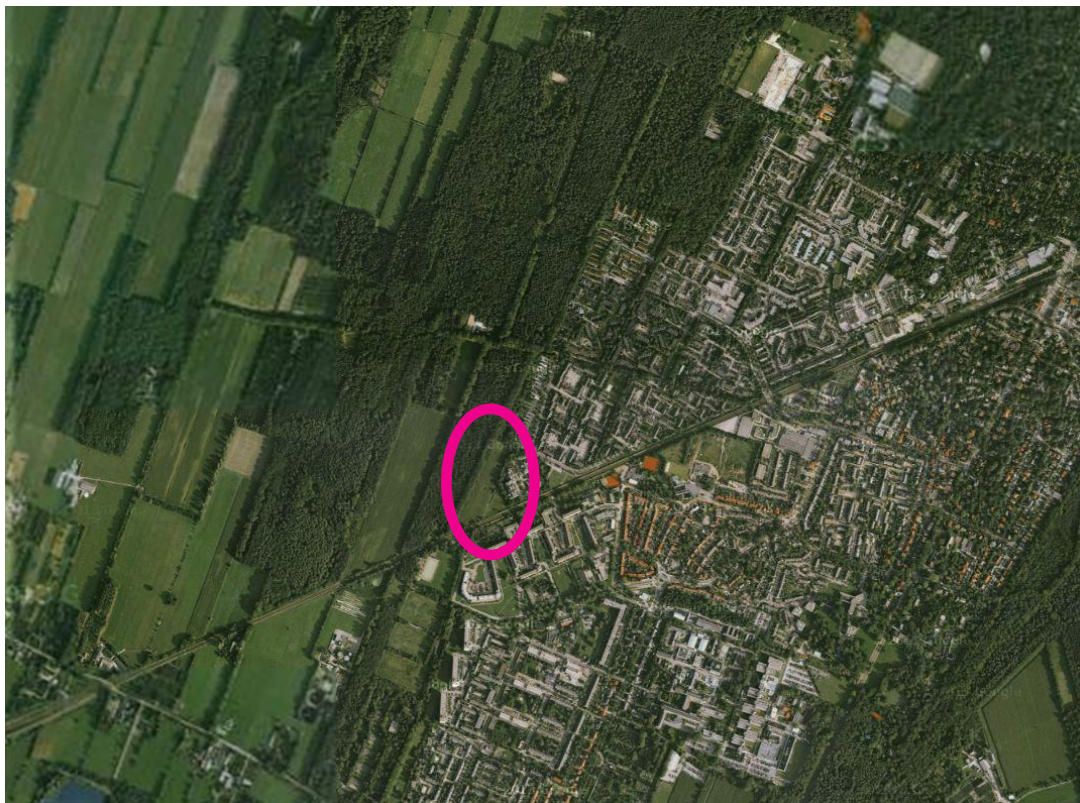
Inleiding

De gemeente De Bilt is bezig met een bestemmingsplan De Leijen Zuid. Binnen het bestemmingsplan moet de bouw van woningen mogelijk gemaakt worden. Voor het bouwplan is een quick scan ecologie (Hunink-Verwoerd, 2009) en een analyse van de effecten op de ecologische hoofdstructuur (Van Zundert & Smit 2009) uitgevoerd. Voor een goede beslissing is een actualisatie van het onderzoek noodzakelijk. De gemeente heeft Els & Linde opdracht gegeven een nieuwe quick scan op te stellen en daarvoor een actueel onderzoek uit te voeren.

Voor de beoordeling of er beschermde soorten aanwezig zijn op de planlocatie of de directe omgeving is een quick scan ecologie uitgevoerd. Voor de beoordeling van de effecten is gelet op de veranderde omgeving zoals deze in het concept bestemmingsplan is verwoord. Daarnaast is gelet op het veranderde gebruik van de ruimte. Tot slot is beoordeeld of er effecten ontstaan als gevolg van de werkzaamheden om de verandering te bereiken.

Voor de schatting van de aanwezigheid van beschermde soorten is gelet op de aanwezige landschapselementen en de landschapsopbouw. Vanwege de ligging naast een belangrijke groenstructuur is een uitgebreider onderzoek uitgevoerd dan gebruikelijk voor een quick scan. De effecten zijn beoordeeld op de geplan-

De globale ligging van het plangebied.

de wijziging van het gebruik en de verandering van de omgeving. Daarnaast zijn de effecten van de noodzakelijke werkzaamheden om de beoogde veranderingen te bereiken beoordeeld.

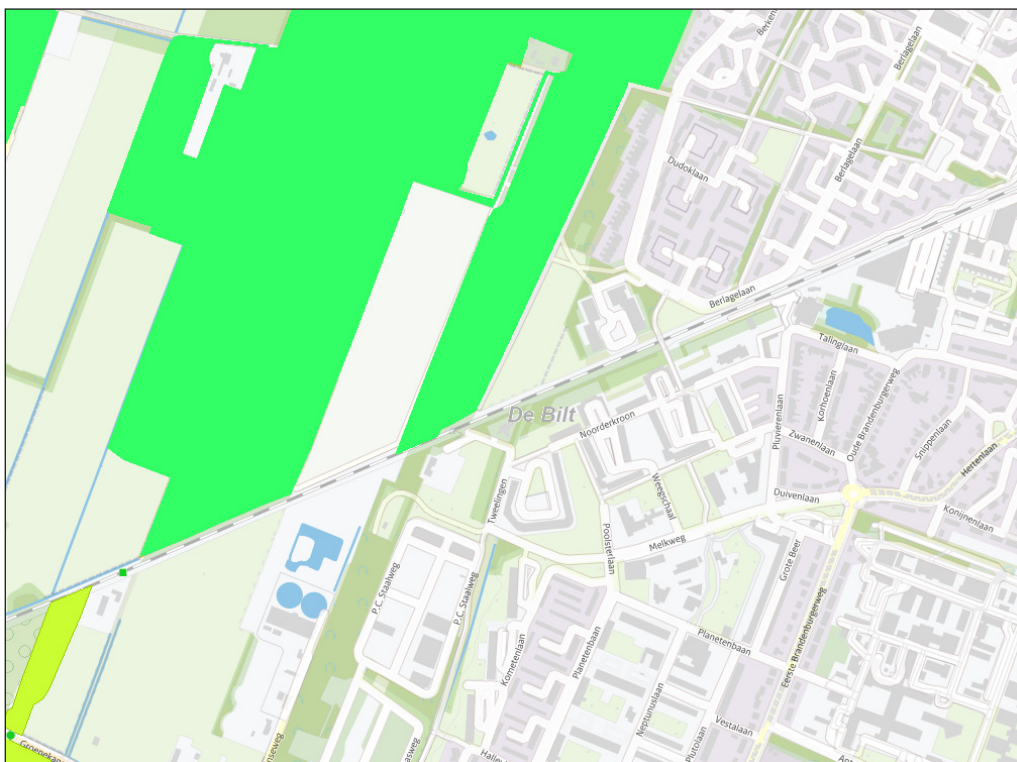
Beschrijving

Het plangebied ligt aan de westrand van Bilthoven en aan de noordzijde van het spoor Utrecht – Amersfoort. Langs de rand van het plangebied loopt een oude, onverharde eikenlaan. Het plangebied beslaat een voormalige akker, enkele stroken grasveld en enkele bosjes. Aan de oostzijde ligt een woonwijk. Langs de woonwijk is een strook afschermend groen.

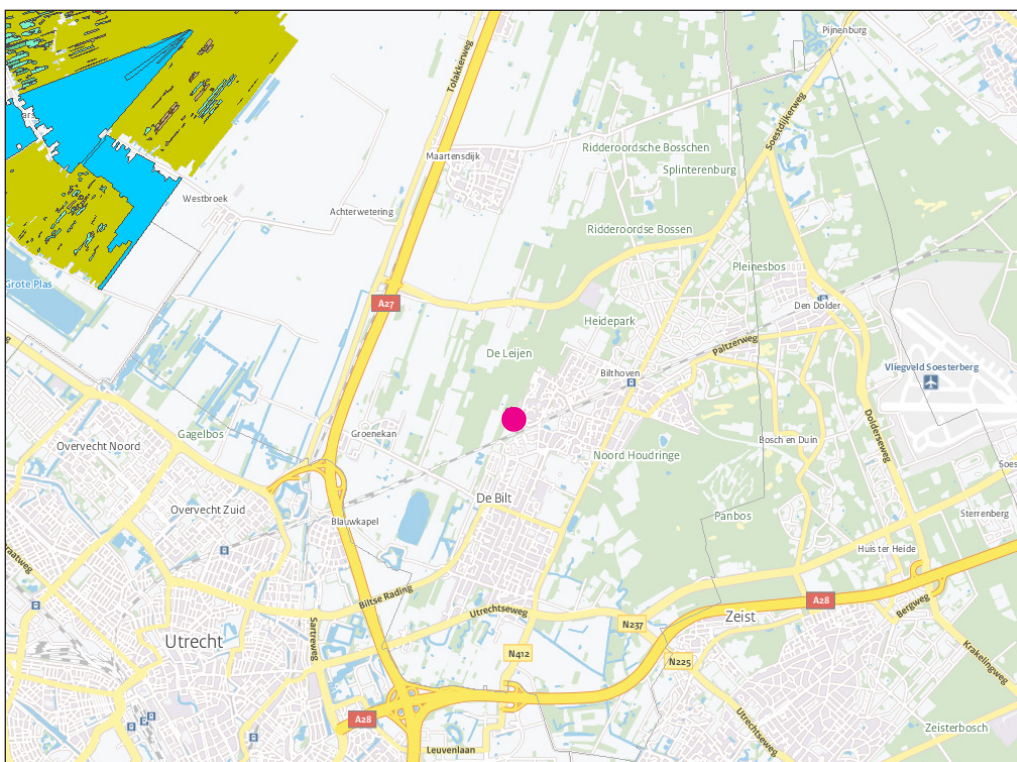
Naast het plangebied ligt een bosgebied dat binnen de ecologische hoofdstructuur valt. Het bosgebied is een onderdeel van een zone met landgoederen langs Bilthoven. Het bosgebied bestaat uit een loofbos met voornamelijk zomereik. Op de eerste bosstatistiek (anonymus 1943) staat de laan aangemerkt met de kenmerken van een oude laan met loofbomen en het aangrenzende bos als jong bos met naaldbomen. Tegenwoordig is het bos als loofbos; een jong stadium van het berken-eikenbos te beschouwen. De effecten op de ecologische hoofdstructuur worden in het hoofdstuk analyse besproken.

Gebieden die beschermd zijn via de Natuurbeschermingswet liggen op grote afstand van het plangebied. De aard, omvang van het project en de afstand tot de natuurgebieden maakt dat een effect met zekerheid afwezig is.

De ligging van de ecologische hoofdstructuur (donker groen), het plangebied ligt tussen de woningen, het spoor en de ecologische hoofdstructuur in..

De ligging van de Natura 2000 gebieden ten opzichte van het plangebied (rode stip).

Waarnemingen

Het plangebied is bezocht door een ecooloog op 10 september 2013. Ter plekke is beoordeeld of er aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van beschermde soorten. Verder is beoordeeld of deze soorten schade ondervinden van het voornemen. Gezocht is naar sporen of andere aanwijzingen voor de aanwezigheid van dieren en planten.

■ Vegetatie

Het plangebied bestaat uit een voormalige akker en een uitloper van het bos ten westen van het plangebied. Langs de akker loopt een oude eikenlaan. De eikenlaan is al op de topografische kaart van 1906 ingetekend en staat op de eerste bosstatistiek als “oud” aangegeven.

Het bos is te beschouwen als een Berken-Eikenbos (*Betulo-Quercetum roboris*). Het is een bostype dat voorkomt op matig voedselrijke, zwak zure zandgronden. De vegetatie is redelijk tot goed ontwikkeld, met langs de bebouwing duidelijk zichtbare antropogene invloeden. Deze worden vooral veroorzaakt door het storten van tuinafval. Plaatselijk is langs de bosrand een goed ontwikkelde mantelvegetatie aanwezig.

Op de voormalige akker is een goed ontwikkelde kruidenvegetatie aanwezig. Waarschijnlijk is een vegetatie uit de orde van gewone spurrie (*Sperguletalia arvensis*) aanwezig. In dergelijke pioniervegetaties zijn zeldzame en beschermde

soorten niet op voorhand uit te sluiten. Het grasveld is niet goed te classificeren als vegetatie; het bestaat uit een vegetatie van matig voedselrijke groeiplaatsen.

Er zijn op de voormalige akker beschermde planten te verwachten. Of deze soorten daadwerkelijk voorkomen is van een groot aantal factoren afhankelijk en niet zonder een inventarisatie in het groeiseizoen te beoordelen.

■ **Zoogdieren**

Vooral in de eikenlaan, maar ook elders binnen het plangebied zijn vleermuizen te verwachten. De kans is vrij groot dat in de laan vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een zomerkolonie, paarterritorium of vaste vliegroute. Het gaat voornamelijk om watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), dieren die in holle bomen een verblijfplaats hebben

Bekend is dat er een populatie van de das (*Meles meles*) in de omgeving van het plangebied aanwezig is. Deze populatie is de laatste decennia sterk gegroeid. Daarom is gezocht naar sporen die wijzen op aanwezigheid. Op het pad tussen de eiken is één prent aangetroffen die waarschijnlijk van de das is. Het dier liep in de richting van Bilthoven. Onduidelijk is of het plangebied van belang is voor het leefgebied van de das.

Het bos lijkt minder geschikt voor de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*). De aanwezigheid van een populatie is niet met zekerheid uit te sluiten. De laatste jaren

hersteld de eekhoornpopulatie van een virusziekte die in de jaren negentig de populatie decimeerde. Naast de beschermde soorten zijn algemene soorten als bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), bosspitsmuis (*Sorex araneus*) en egel (*Erinaceus europaeus*) vrijwel zeker aanwezig.

Wansink (2012) meldt de aanwezigheid van laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), rosse vleermuis, das, eekhoorn en boom-marter (*Martes martes*) voor het kilometerblok.

■ **Vogels**

De voormalige akker is te gering in omvang voor een goed ontwikkelde vogelpopulatie. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor broedende vogels op dit terreindeel. In het bos zullen waarschijnlijk vogels van struwelen en bossen voorkomen en broeden. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor vogels met een vaste verblijfplaats.

■ **Amfibieën, reptielen, vissen**

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater of poel aanwezig. De kans op strikt aan watergebonden soorten (vissen, amfibieën, libellen) is daarmee met zekerheid afwezig.

Het gebied is wel geschikt voor reptielen, waarbij de zandhagedis (*Lacerta agilis*), de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en de hazelworm (*Anguis fragilis*) het meest waarschijnlijk zijn.

■ **Overige soorten**

De kans op aanwezigheid van de overige beschermde soorten (vlinders, weekdieren etc.) is afwezig. Voor deze soorten ontbreekt een geschikt habitat binnen het plangebied.

Analyse en advies

Binnen het plangebied zijn beschermde soorten te verwachten. Het gaat voornamelijk om vleermuizen, reptielen en de das. Minder beschermde soorten als de eekhoorn, egel en verschillende muizen zijn eveneens te verwachten. Op de voormalige akker zijn beschermde planten niet uit te sluiten zonder afdoend onderzoek.

Ook in de beschikbare literatuur zijn aanwijzingen gevonden voor een potentiële aanwezigheid van beschermde soorten.

■ **Beschermde natuurgebieden**

De beschermde natuurgebieden (Natura 2000 & Beschermde natuurmonumenten) liggen allemaal op grote afstand en buiten de bebouwde kom. Gezien de aard, ligging en omvang van het voornemen is de kans op een effect op de beschermde natuurgebieden afwezig.

■ **Ecologische hoofdstructuur**

In opdracht van de gemeente is voor de effecten op de ecologische hoofdstructuur een uitgebreide analyse uitgevoerd (Van Zundert & Smit, 2009). De analyse en conclusie kan door ons worden onderschreven, in het betreffende rapport staat deze als volgt omschreven, tussen:

“Er zijn geen significante effecten op de aangrenzende EHS te verwachten van de bouw en het gebruik van een woonzorgcentrum of tachtig laagbouwwooningen op de criteria (potentiële) ecologische kwaliteit, robuustheid en de essentiële verbindingen. Verstoring van de ree [...], geen doelsoort] zal in beide varianten plaats vinden, waarbij het effect bij woningbouw iets groter zal zijn. [...]:

- Er worden geen bomen [in de laan] gekapt en overgangen van bos naar plangebieden blijven intact.
- [...]
- De ingang naar de aangrenzende EHS blijft beperkt tot de ingang die er nu reeds is.
- Bomenrij in laan grenzend aan plangebied blijft intact en lichtverstoring wordt beperkt door bijv. smalle strook zoom/mantelvegetatie en speciale armaturen bij de straatverlichting.
- [...]

Een deel heeft geen directe betrekking op de ecologische hoofdstructuur, dat deel is niet geciteerd maar aangegeven met [...]. Voor de kap van bomen was uit de tekst te herleiden dat het gaat om bomen in de laan.

■ **Flora en Fauna**

De vleermuizen die in potentie aanwezig zijn kunnen verstoord worden door verlichting of doordat het jachtgebied kleiner of minder geschikt wordt. Het

gaat hierbij om vleermuizen die de eikenlaan gebruiken en om vleermuizen die langs de huidige bebouwing op insecten jagen.

Op zandhagedis en hazelworm (en levendbarende hagedis) kan een effect ontstaan door het verdwijnen van de dekking en het habitat. Mogelijk is er voor de das na de ontwikkeling minder mogelijk voor het vinden van voedsel (regenwormen, maïs, vruchten).

Ten slotte verdwijnt voor de planten de standplaats als deze bebouwd wordt.

Als uit het afdoende onderzoek blijkt dat er daadwerkelijk beschermde soorten aanwezig zijn en deze schade ondervinden, dan is een ontheffing van de Flora en Faunawet noodzakelijk. Bij de aanvraag van de ontheffing behoort een mitigatie en compensatieplan toegevoegd te worden.

Conclusie

De gemeente De Bilt is bezig met een bestemmingsplan De Leijen Zuid. Binnen het bestemmingsplan moet de bouw van woningen mogelijk gemaakt worden. Voor het bouwplan is een quick scan ecologie en een analyse van de effecten op de ecologische hoofdstructuur uitgevoerd. Voor een goede beslissing is een actualisatie van het onderzoek noodzakelijk. De gemeente heeft Els & Linde opdracht gegeven een nieuwe quick scan op te stellen en daarvoor een actueel onderzoek uit te voeren.

Effecten op beschermde planten en dieren zijn niet op voorhand uit te sluiten. Er zijn aanwijzingen voor de aanwezigheid van verschillende beschermde planten en dieren binnen of nabij het plangebied. Geadviseerd wordt een afdoende onderzoek uit te laten voeren voordat met de bouw of het bouwrijp maken wordt gestart. Er is geen aanleiding de vaststelling van het bestemmingsplan uit te stellen. Wel moet rekening gehouden worden met eventuele aanpassingen in details zodat de schade aan beschermde soorten wordt voorkomen. Het afdoende onderzoek zal de exacte invulling hiervan bepalen. Of een verklaring van geen bedenkingen c.q. een ontheffing van de Flora en Faunawet noodzakelijk is moet uit het afdoende onderzoek blijken.

Er is met zekerheid geen effect op het functioneren van de ecologische hoofdstructuur. Voor dat onderdeel is geen aanvullend onderzoek vereist. Hiervoor is geen verklaring van geen bedenkingen nodig.

De beschermde natuurgebieden liggen op grote afstand van het plangebied. De kans op schade aan deze gebieden is uitgesloten. Er is daarom geen vergunning van de Natuurbeschermingswet of een verklaring van geen bedenkingen noodzakelijk.

Literatuur

- Hunink-Verwoerd, L. (2009) Quickscan flora en fauna De Leijen te Bilthoven in de gemeente De Bilt. Econsultancy
- Kapteyn, K. (1995) Vleermuizen in het landschap. Schuyt & co, Haarlem.
- Simon, M., S. Hüttenbügel & J. Smit-Viergutz (2004) Ökologie und Schutz von Fledermäusen in Dörfern und Städten. Bundesamt für Naturschutz, Bonn.
- Wansink, D. (2012) Verspreidingsatlas van de zoogdieren in de provincie Utrecht. Zoogdiervereniging 2012.
- Zundert J.A.M. van & G.F.J. Smit (2009) 'Nee, tenzij' onderzoek De Leijen-zuid en landgoed Beukenburg, De Bilt. Effecten op wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS bij realisatie woonzorgcomplex en woningen. Waardenburg, Culemborg.
- Waarneming.nl
- Ravon.nl
- Zoogdieratlas.nl